

ישראל קורצ'ק קורצ'ק
اسرائيل تقرا كورتشاك

ניירות מדברים

מאת: יאנוש קורצ'ק, כתבים כרך ה', עמ' 250-252

תרגום: אורי אורלב

מוזר היה מראה חדרו של הישיש, שכונה בשם "המשגע הלא מזיק". ערמות גדולות של ניירות, חוזים, עתונים, מכתבים ורשימות.

- למה אתה אסף את כל הדברים האלה? – שאלו אותו.

הוא מעולם לא השיב על השאלה הזאת.

הצלחתי לרכוש את אמונו.

- אתה רוצה לדעת, אדוני, לשם מה האספים שלי? טוב, אבל אתה צריך ללון אצלי. מה, אינך פוחד שהמשגע יחנק אותך בלילה? הרי מכנים אותי "משגע", אני יודע – המשגע נרנז. – אבל מה אכפת לי.

בשעה שנקבעה נכנסתי לחדרו של הישיש החולה. הוא ישב בכרסה בעינים עצומות.

- ערב טוב.

- אל תפריע, אדוני – אמר בזעם

עצרתי בדלת מהסס, בלי לדעת מה עלי לעשות.

- טוב, די בינתיים – אמר בקול רם כעבר רגע. – את כל השאר תספרו לי אחר כך... מה שלומך, אדוני? ... רק רגע, איפה אושיב אותך?

רציתי לשבת על ערמת ניירות.

- לא, אסור. אתה לא יכול לעשות כאן כמו בשלך – נזף בי.

הוא שלף ארז מתחת לשלחו.

- שב, אדוני, על הכרסה ואני אשב כאן. אני לא רגיל לאורחים... אתה רוצה לדעת למה כל הניירות האלה? ... מיד תבין... עליך לדעת, אדוני, שהניירות האלה מדברים.

- מדברים?

- כן, בדייק, מיד תנכח בכך. קבלתי היום ארבעה מסמכים חדשים: קבלה על משכון, תעודת פטירה, רשימת רהיטים המועדים למכירה פומבית והעתק של חוזה למכירת כפר. עליך לדעת, אדוני, שיש לי ספקים, פקידים. לפעמים הם נתנים לי איזה מסמך, ולפעמים אני קונה או מעתיק אותו. ועכשיו תקשיב: "קבלת משכון מספר 765.28 טבעת עם אבן לשם. תמורתו נתנו שני רובלים. הרבית שלמה במשך שנתים". תראה אדוני.

הוא הראה לי נזר מצהיב, קרוע, מדבק, מכתם.

- ועכשיו תקשיב היטב, אדוני.

ישבתי חמש דקות בדומיה. הישיש ישב בעינים עצומות.

- שמעתי מה אמר הנזר הזה?

- אף מלה.

- מפני שאתה טפש, אדוני. הוא ספר לי את כל ספור המשפחה שהוא שידך לה. לא שמעת איך המספנה הייתה חוסכת אצל מפיח כדי לשלם את האחוזים ולהציל את המזכרת... אה... מה יש לדבר אתך, אדוני.

- אבל אני מקשיב לך.

- אקרא לך את המסמך השני. קבלתי אותו משרת בית חולים.

"אנטונינה דרניק, תופרת, ארבעה ילדים, אלמנה. כשהגיעה לבית החולים התלוננה על כאבים בחזה ועל קשיי נשימה. למחרת עלה החום שלה. כאבים בפתגים. אישונים מרחבים..."

הוא קרא ספור ארוך למדי על מחלתה בלי לפסח על מרשמי תרופות שרשמו הרופאים בשוליו הגליון, קרא בתשומת לב, סגם בתאריך הפטירה ובחתימת הרופא.

ישראל קורצאק קורצאק
 ישראל תפרא קורצשאק

ושוב הרפיון את ראשו, עצם את עיניו והקשיב קשוב רב לקול הדממה. רשם עגום במיוחד עוררה דמותו השחוחה של הישיש, שבבקבות סטייה לא מסבירת של מוחו פּרש את קול נפשו כקולו של הנגר.

- שמעתי? – שאל.

- שמעתי – השבתי אחרי הסוס של רגע.

- הנה, אתה רואה? עכשו אתה יודע שהנורות מדברים. קדם לא שמעתי, מפני שצריך להתרגל לזה. רק בנס הגעתי לתגלית הזאת. תחלה רק לחשו, אחר כך כבר דברו בהצני קול, ועכשו ממש בקול רם, כמו בני אדם. אתה מבין, העתונים מדברים בקול רפה יותר, מפני שהם לא ראו בעצמם את מה שהם מספרים. אתה מבין אותי, מה? הטובים ביותר, אתה מבין, הן התעודות עצמן. עליך לקחת את כל הענין על עצמך, אני, אתה מבין, אולי כבר לא אספיק. אתה מבין, צריך לשכלל את כל הענין, להעניק לזה בסיס מדעי. אתה צעיר, יש לך יותר כוחות, וחוץ מזה אותי הם מכנים משגע. שים לב, אל תזלזל בתגלית הנורות המדברים. דע לך, שאנשים היו הרבה יותר טובים אם היו לומדים להקשיב למה שהנורות מדברים.

- באותו אפן עצמו קראנו את רשימת הרהיטים שילעדו למכירה פּמבית. מוזר, אבל שמעתי בברור איד הנגר ספר לי את ספור ענייה של המשפחה האמללה.

- האמינו לי, היה הרבה צדק בדברי הישיש כשטען שהנורות מדברים.

